

Силабус курсу

Філософія психології

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 033 Філософія

Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 3 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: згідно з розкладом занять, ауд. 225

Консультації: Очні консультації: понеділок: 14.20 -15.40, ауд. 228.

Онлайн-консультації: у вібер групі курсу кожного дня з 15-00 до 16-00.

Мова викладання: українська

Керівник курсу:	Радчук Галина Кіндратівна, доктор психологічних наук, професор, зав. кафедри психології розвитку та консультування
Контактні телефони викладача:	+380673324555
E-mail викладачів:	galyna012345@gmail.com
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/psychped/radchuk-galina-k-ndrat-vna.php?clear_cache=Y
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=1138

Анотація дисципліни

У навчальних планах ОНП «Аналітика суспільних процесів» дисципліна «Філософія психології» є вибірковою навчальною дисципліною, яка має забезпечити формування необхідних теоретичних знань та практичних умінь майбутніх фахівців.

Мета курсу – допомогти студентам здобути ґрунтовні знання, які відображають систему “Людина – Психологія – Суспільство”, що є предметом дослідження дисципліни “Філософія психології”. На основі поєднання фундаментальних професійних знань із сучасними філософсько-світоглядними уявленнями про зміст суспільного життя людини і можливості її самореалізації підготувати компетентних фахівців з розвинутою суспільною рефлексією. Адже ставлення студентів до своєї майбутньої професії і навколишнього світу багато в чому залежить від ставлення до суспільства та вміння адаптувати суспільні потреби до професійно орієнтованих проблем і завдань.

Навчальний контент

Години (лек./ практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Вступ до філософії психології. Основні етапи психологічного пізнання.			
2/2	Тема 1. Роль методології для психологічної науки	Знати сутність філософії психології, основні функції та рівні методологічного знання, оперувати філософськими категоріями, основні проблеми філософії психології.	Презентація, дискусія
2/2	Тема 2. Основні етапи еволюції психологічного знання	Аналізувати основні наукової парадигми психологічного пізнання: міфологічну, класичну, некласичну та постнекласичну. Критично осмислювати сутнісні відмінності об'єктної та суб'єктної парадигм психологічного пізнання.	Презентація, освітній діалог, аналіз проблемних ситуацій
2/2	Тема 3. Постнекласичний етап розвитку психології: парадигми та основні напрямки наукових досліджень	Знати наукові засади синергетики як нової міждисциплінарної наукової парадигми. Аналізувати роль синергетичного підходу в сучасній освіті. Уміти з'ясовувати відмінності номотетичного та ідеографічного підходів в дослідженні особистості, а також парадигматичного та наративного підходів в дослідженні психічних явищ. Знати сутнісні характеристики герменевтики та феноменології як нових підходів сучасної психологічної науки. Аналізувати процедури «розчищення свідомості» за Е.Гуссерлем та роль «симулякрів» у формуванні свідомості у сучасному суспільстві за Ж.Бодріаром.	Презентація, освітній діалог, кейси
Змістовий модуль 2. Методи психологічної науки.			
2/2	Тема 4. Проблема наукового психологічно пізнання. Поняття методу у психологічній науці	Знати теоретичні засади наукового пізнання та характеристики основних типів пізнання: філософського, наукового, релігійного, міфологічного. Вміти аналізувати методологію як стратегічний рівень пізнання, метод як тактичний рівень пізнання та методику як оперативний рівень пізнання.	Презентація, освітній діалог, тести
2/2	Тема 5. Класифікація методів психологічного	Знати основні підходи до класифікації методів психологічного пізнання.	Презентація, освітній діалог, кейси

	дослідження	Аналізувати класифікацію психологічних методів на підставі етапів організації психологічного дослідження за Б.Г.Ананьєвим. Розуміти, як використовувати організаційні, емпіричні методи, методи якісного та кількісного (у тому числі математико-статистичного) аналізу даних та методи інтерпретації у процесі психологічного дослідження.	
2/0	Тема 6. Проблема об'єктивного методу в психології .	Розуміти сутність проблеми об'єктивного методу у психології. Аналізувати специфіку психологічного експерименту: його можливості та обмеження. Обґрунтовувати специфічні особливості психологічного дослідження через призму постнекласичного підходу. Осмислювати поєднання класичної та постнекалічної парадигм як нового підходу в організації психологічного дослідження.	Презентація, освітній діалог
Змістовий модуль 3. Основні принципи та категорії психологічної науки			
2/2	Тема 7. Основні принципи та поняттєво-категоріальний апарат психології з точки зору методології	Знати методологічні принципи психології та визначати поняттєво-категоріальний апарат в психологічній науці. Вміти обґрунтувати проблему побудови системи психологічного знання. Визначати зміст основних психологічних категорій.	Презентація, освітній діалог, тести
2/2	Тема 8. Фундаментальні психологічні категорії: філософський підхід	Визначати відображення як фундаментальну властивість матерії та аналізувати рівні відображення: фізичне, фізіологічне та психічне. Характеризувати форми психічного відображення. Знати основні види психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості та аналізувати їх взаємозв'язок в цілісній структурі особистості.	Презентація, освітній діалог, тести

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями та інноваційними

	технологіями.
ЗК3	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4	Здатність бути критичним і самокритичним.
Фахові (спеціальні) компетентності	
СК1	Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури, її методологічної основи для аналітичної діяльності.
СК2	Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.
СК7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
СК9	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності філософські та конкретно-наукові методи і підходи.

Програмні результати навчання

ПРН1	Розуміти сенс філософії та суспільних наук, їх місце в системі культури.
ПРН2	Розуміти розмаїття та специфіку філософських та суспільних дисциплін, знати філософську та конкретно-наукову термінологію.
ПРН6	Знати основні напрями, тенденції, проблематику сучасної філософії та суспільних наук.
ПРН7	Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності.

Основні джерела

1. Аршинов В.И. Философия образования и синергетика: как синергетика может содействовать становлению новой модели образования? URL: <http://iph.ras.ru/~spts/flobr.htm>
2. Асмолов А.Х. По ту сторону сознания; методологические проблемы неклассической психологии. Москва: «Смысл», 2002, 480 с.
3. Балобанов А.Е. Философия образования. URL: <http://iph.ras.ru/~spts/Forale~1.htm>
4. Герменевтика как общая методология наук о духе: Бетти Эмилио – Санкт-Петербург, Канон+РООИ "Реабилитация", 2011. 144 с.
5. Герменевтика. Психология. История. Вильгельм Дильтей и современная философия: Санкт-Петербург, Три квадрата, 2002. 208 с.
6. Гусинский Э.Н. Турчанинова Ю.И. Введение в философию образования: Учеб. пособие. Москва: Логос, 2000. 223 с.
7. Гуссерль Э. Феноменологическая психологии. (Амстердамские доклады). Электронная библиотека по философии. URL: <http://www.philosophy.ru/library/husserl/psych.html>.
8. Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія. Підручник. – Київ: Лібра, 1999. 488 с.
9. Каган М.С. Системно-синергетический подход к построению современной педагогической теории. *Синергетическая парадигма. Синергетика образования*. Москва: Прогресс–Традиция, 2007. С. 212-245.
10. Константинов В.В. Методологические основы психологии. Завтра экзамен. – Санкт-Петербург: Питер, 2010. 240с.
11. Леонтьев А.Н Философия психологии: Из научн. Наследия. Москва : Изд-во МГУ, 1994. 285 с.
12. Максименко С.Д. Основи генетичної психології: Навчальний посібник / С.Д.Максименко, - К.: НПЦ Перспектива, 1998. – 220с.
13. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. Посіб. – 3-тє вид., випр. – К.: Вища шк., 2004. – 487с.

14. Основи науково-психологічних досліджень. Автори: З. М. Адамська, І. П. Андрійчук, О. М. Воронкевич, Г. К. Радчук, С. В. Чопик, М. М. Шпак / ред. Г. К. Радчук. Тернопіль, ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 214 с.
15. Петровский А.В., Ярошевский М.Г. Теоретическая психология: Учеб. пособие для студ. психол. фак. высш. учеб. заведений. Москва: Издательский центр «Академия», 2001. 496с.
16. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія. Київ: Академвидав, 2009.304 с.
17. Радчук Г.К. Аксіопсихологія вищої школи. Монографія / Г.К.Радчук. – Тернопіль: ТНПУ, 2009. 415 с.
18. Радчук Г.К. Виклики та орієнтири розбудови освіти з позиції синергетики. *Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С.Костюка НАПН України* / За ред. С.Д.Макисменка, Л.А.Онуфрієвої. Вип. 14. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. С. 674 – 683.
19. Радчук Г.К. Смыслогенез личности в контексте освоения социального опыта в образовательной среде. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. Випуск. Серія: психологічні науки: Збірник наукових праць. Чернігів: ЧДПУ, 2008. Вип. 59, том 2. С. 115-119.
20. Радчук Г.К. Феноменологічна рефлексія особистості в контексті розвивального освітнього середовища. *Вісник Прикарпатського університету. Філософські і психологічні науки*. 2008. Спеціальний випуск. С. 188-192.
21. Рибалка В.В. Методологічні питання наукової психології (досвід особистісно-центрированої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): Навч.-метод. посіб. / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. Київ: Ніка-центр, 2003. 204с.
22. Ситниченко Л. Першоджерела комунікативної філософії. Навч. посібник. Київ, 1996. 182 с.
23. Слотердайк Петер. Критика цинічного розуму. Київ: ВК ТОВ «Тандем», 2002. 544 с.
24. Татенко В.О. Суб'єктна парадигма у психології освіти. *Педагогіка і психологія*. 2004. № 2. С. 11-23.
25. Тертель А. Л. Психология в вопросах и ответах: учеб. пособие. - М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2005. - 176 с.
26. Фромм Э. Иметь или быть. Москва: Прогресс, 1990. 336 с.
27. Chow, S. L. (2002). Methods in psychological research, In Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS), Eolss Publishers, Oxford, UK. ULR: <http://www.eolss.net>

Визначені рамки дисципліни

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише підготовки практичних завдань у процесі заняття. Заборонено оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження

відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання тощо.

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять як правило є обов'язковим компонентом навчання. За необхідності (віддаленість місця проживання чи роботи аспіранта) чи наявності об'єктивних причин (участь у програмі академічної мобільності чи конференції, міжнародне стажування, хвороба тощо) відвідування може відбуватись вибірково за погодженням із керівником курсу. Навчання магістрантів також здійснюється в он-лайн режимі на платформі Moodle. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та ІНДЗ. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно з графіком.

● **Політика оцінювання.** Враховуються бали поточного і модульного (60 балів), та підсумкового оцінювання (наприклад, екзамен не більше 40 балів). При цьому враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань. Студенти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1 – 3): опитування під час занять, тести, завдання, обговорення ситуацій	12
Модуль 2 (теми 4 – 6): усне і письмове опитування, тести	16
Модуль 3 (теми 7 – 8): усне і письмове опитування, творчі завдання, тести	12
ІНДЗ – реферат на задану тему	20
Екзамен – тести двох рівнів складності та творче завдання	30
Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю	не зараховано з

		повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо магістрант попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як психологія вищої школи, методика наукових досліджень, соціально-психологічна служба в системі освіти.

Формат дисципліни

Змішаний (blended) – дисципліна має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення:

- навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео);
- тематика та зміст семінарських занять, ІНДЗ;
- завдання для підсумкового контролю (тести);
- електронне навчання в системі Moodle.